

Darba samaksa un nodarbināto skaits valsts budžeta iestādēs 2023. gada 1. pusgadā

Valsts kanceleja

Saturs

1. Ziņojumā izmantotie jēdzieni
2. Nodarbināto skaits sabiedriskajā sektorā
3. Nodarbināto skaits, vakanto amata vietu skaits valsts budžeta iestādēs
4. Vidējā darba samaksa valsts budžeta iestādēs, valsts tiešās pārvaldes iestāžu nodarbināto skaita, nodarbināto vadības līmeņos sadalījums pa vidējās darba samaksas diapazoniem
5. Nodarbinātā «portreti» un citi nodarbinātību raksturojoši rādītāji
6. Kopsavilkums, secinājumi un noderīgas saites

Ziņojumā izmantotie jēdzieni un saīsinājumi 1/2

Amatpersona ar speciālo dienesta pakāpi – amatpersona, kura pilda valsts dienestu Valsts policijā, Valsts robežsardzē, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā, kā arī šo iestāžu padotībā esošās koledžās un leslodzījuma vietu pārvaldē un kurai ir piešķirta speciālā dienesta pakāpe

AUS – Valsts tiešās pārvaldes iestāžu un citu valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu atlīdzības un personu uzskaites sistēma, kuru uztur Valsts kanceleja

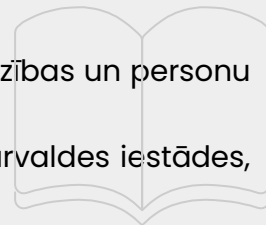
Budžeta iestāde – iestāde, kuru pilnā apmērā finansē no valsts budžeta (ietver gan valsts pārvaldes iestādes, gan neatkarīgās iestādes – LR Saeima, tiesas u.c.)

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

Darba samaksa – mēnešalga, piemaksas, prēmijas un naudas balvas, slaidos, kuros informācija ir iestāžu griezumā (7., 9., 10. slaidi), savukārt slaidos, kuros informācija ir personu griezumā, darba samaksā bez iepriekš minētā, iekļauts arī atvaļinājuma pabalsts (11., 12., 13., 15. slaidi). Darba samaksa tiek norādīta bruto – pirms nodokļu nomaksas

Ierēdnis – persona, kura tiešās valsts pārvaldes iestādē veido nozares politiku vai attīstības stratēģiju, koordinē nozares darbību, sadala vai kontrolē finanšu resursus, izstrādā normatīvos aktus vai kontrolē to ievērošanu, sagatavo vai izdod administratīvos aktus, sagatavo vai pieņem citus ar indivīda tiesībām saistītus lēmumus

Karavīrs – Latvijas pilsonis, kurš pilda aktīvo dienestu un kam piešķirta militārā dienesta pakāpe

Ziņojumā izmantotie jēdzieni un saīsinājumi 2/2

MAG – mēnešalgu grupa

Valsts pārvaldes iestāde – augstākās tiešās pārvaldes iestādes (ministrijas, Valsts kanceleja) un to padotības iestādes

Vidējais nodarbināto skaits – atskaites perioda (pusgada) kopējais nodarbināto skaits dalīts ar mēnešu skaitu atskaites periodā (pusgadā)

Vidējā darba samaksa – atskaites perioda (pusgada) kopējā darba samaksa dalīta ar pilna laika (40 darba stundas nedēļā) nodarbināto skaitu vai atskaites perioda kopējā darba samaksa dalīta ar kopējo faktiski nodarbināto skaitu

Nodarbināto skaits sabiedriskajā sektorā

2022. gada 1. pusgada
beigas

2023. gada 1. pusgada
beigas

282 334

229 267

59 035

3316

Sabiedriskais sektors

(Vispārējais valdības sektors,
Komersabiedrības ar valsts vai pašvaldību kapitāla
daļu 50% un vairāk, nodibinājumi, biedrības, fondi)

Vispārējās valdības sektors

(Valsts budžeta iestādes,
augstskolas, koledžas,
zinātniskie institūti,
pašvaldības un to iestādes,
valsts un
pašvaldību kontrolēti un
finansēti komersanti)

Valsts budžeta iestādes

Ministrijas un to padotības
iestādes, neatkarīgās iestādes
(LR Saeima, tiesas u.c.)

t.sk. augstākās valsts pārvaldes iestādes

(Ministrijas, Valsts kanceleja)

287 580

234 139

59 853

3352

Avots: CSP; AUS (ministrijas, VK)

Aprēķina metodika: AUS neietver uz uzņēmuma līguma nodarbinātos

Nodarbināto skaits valsts budžeta iestādēs vidēji 2023. gada 1. pusgadā

(Informācijai nodarbināto skaits 2022. gada 1. pusgadā)

55 895 (56 519)

Neatkarīgajās institūcijās –
2039 jeb 3,6% (2026 jeb 3,6%)

Ministriņās (ministrijas, Valsts kanceleja) –
3352 jeb 6,0% (3316 jeb 5,9%)

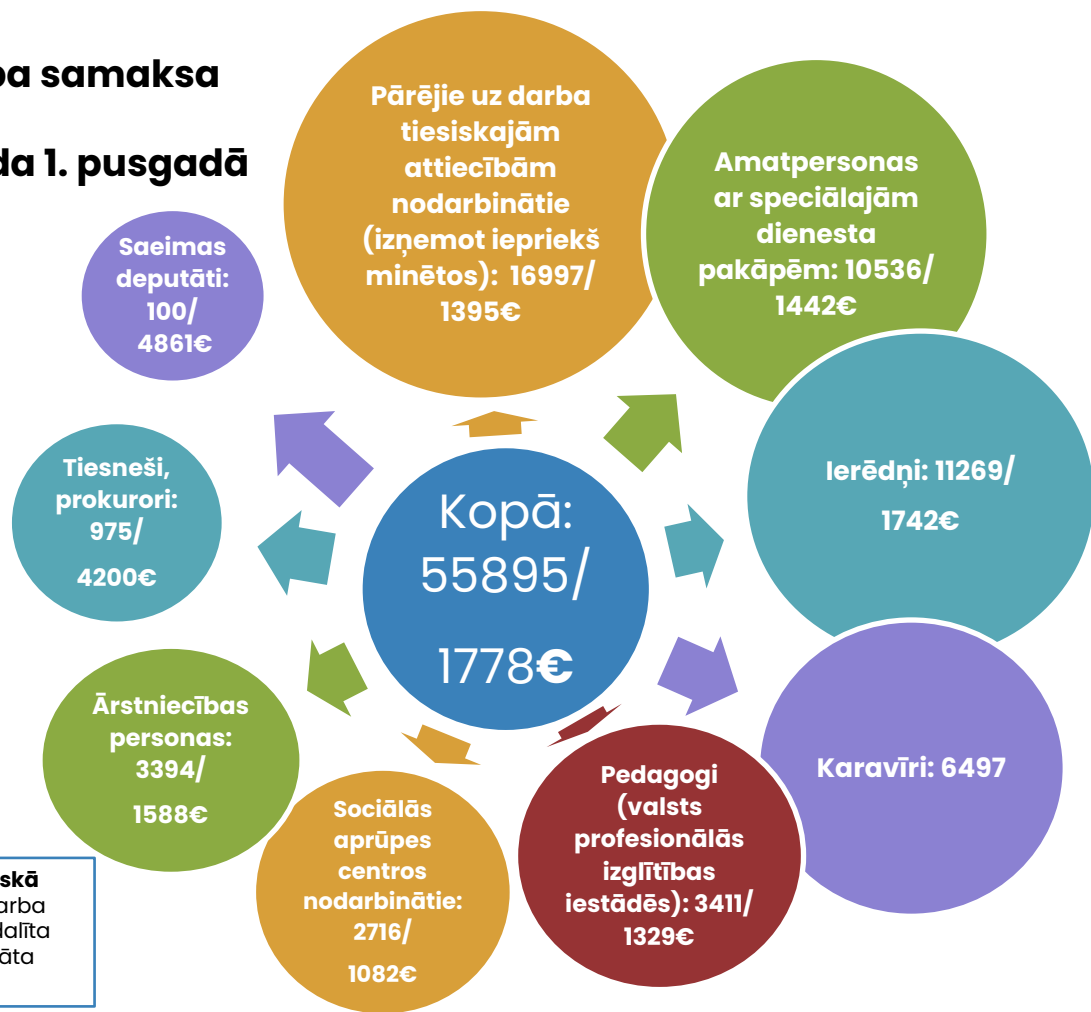

Ministriju padotības iestādēs –
50 504 jeb 90,4% (51 177 jeb 90,5%)

Avots: AUS

Aprēķina metodika: AUS neietver uzņēmuma līguma nodarbinātos

Nodarbināto skaits un vidējā darba samaksa valsts budžeta iestādēs pa nodarbināto grupām 2023. gada 1. pusgadā vidēji mēnesī (Skaits un summa *euro*)

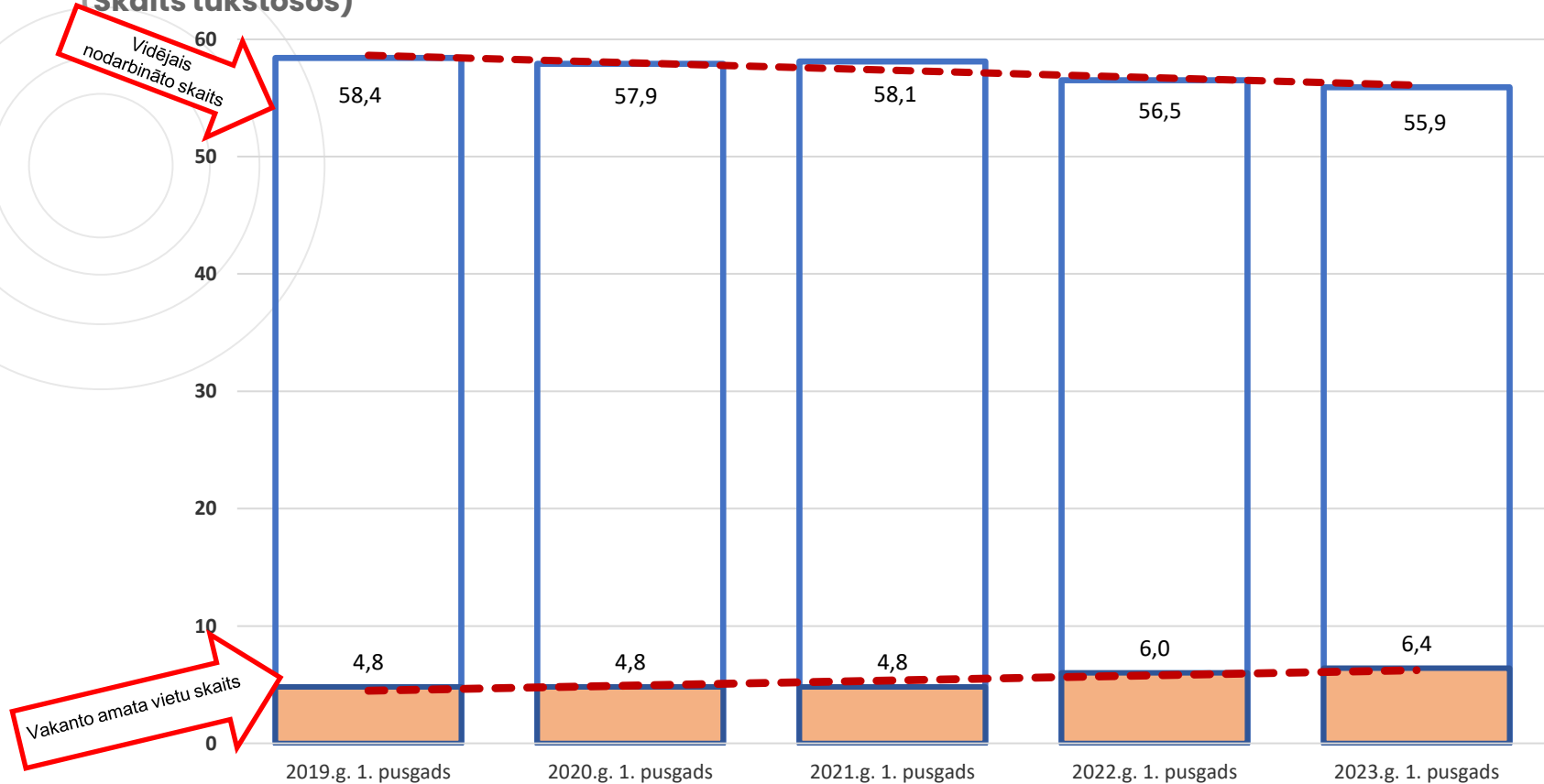

Ārstniecības personām (iekļauti arī operatīvā medicīniskā transporta vadītāji) un pedagoģiem norādīta faktiskā darba samaksa – katras nodarbināto grupas darba samaksa, dalīta ar nodarbināto skaitu, jo liela darbinieku daļa ir nodarbināta nepilnu darba laiku

Avots : AUS

Aprēķina metodika: AUS neietver uz uzņēmumu līguma nodarbinātos

Vidējā nodarbināto skaita un vakanto amata vietu skaita (perioda beigās) salīdzinājums valsts budžeta iestādēs 2019. – 2023. gadā 1. pusgadā (Skaitis tūkstošos)

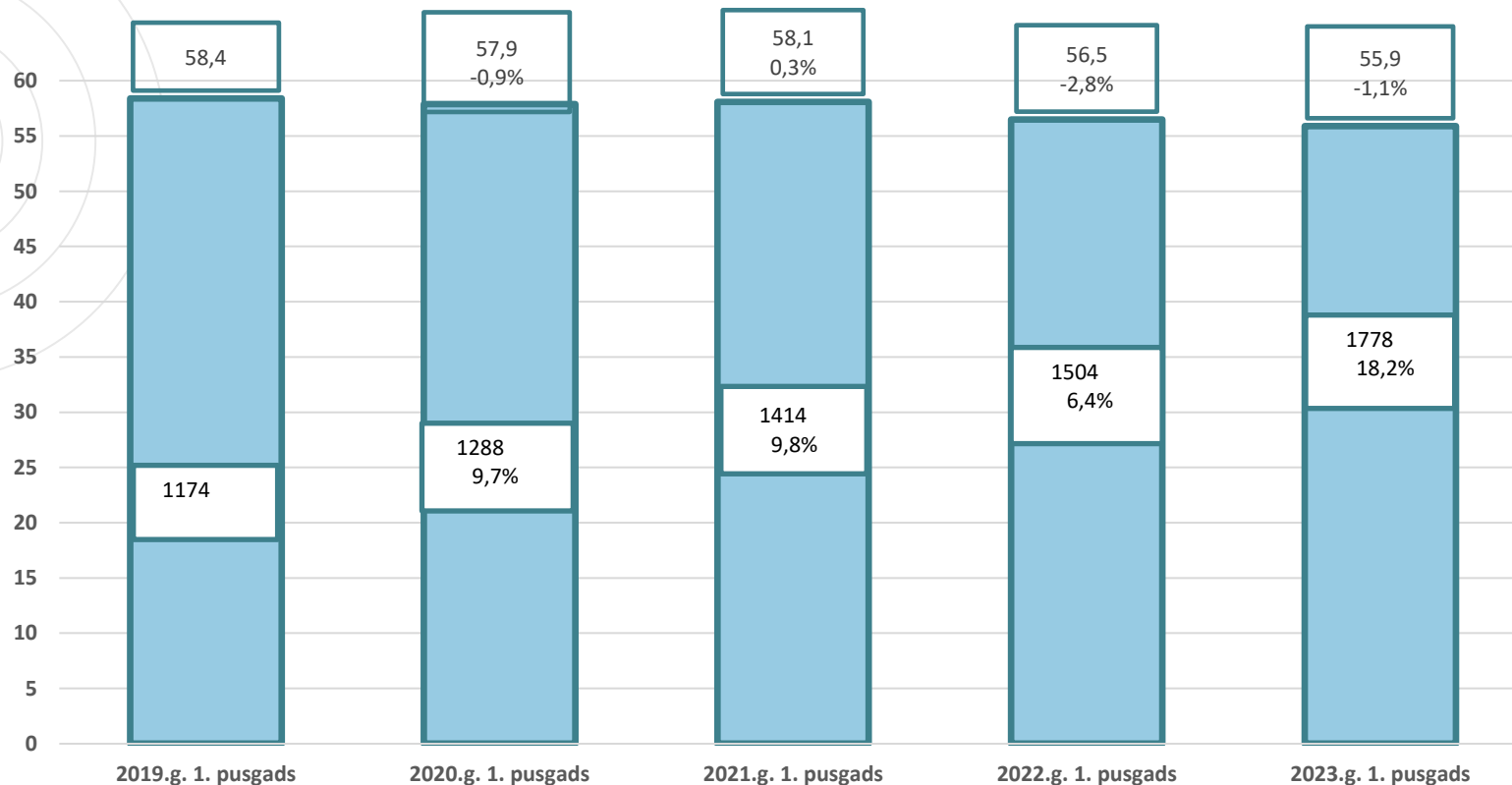

Avots: AUS

Aprēķina metodika: AUS neietver uz uzņēmuma līguma nodarbinātos

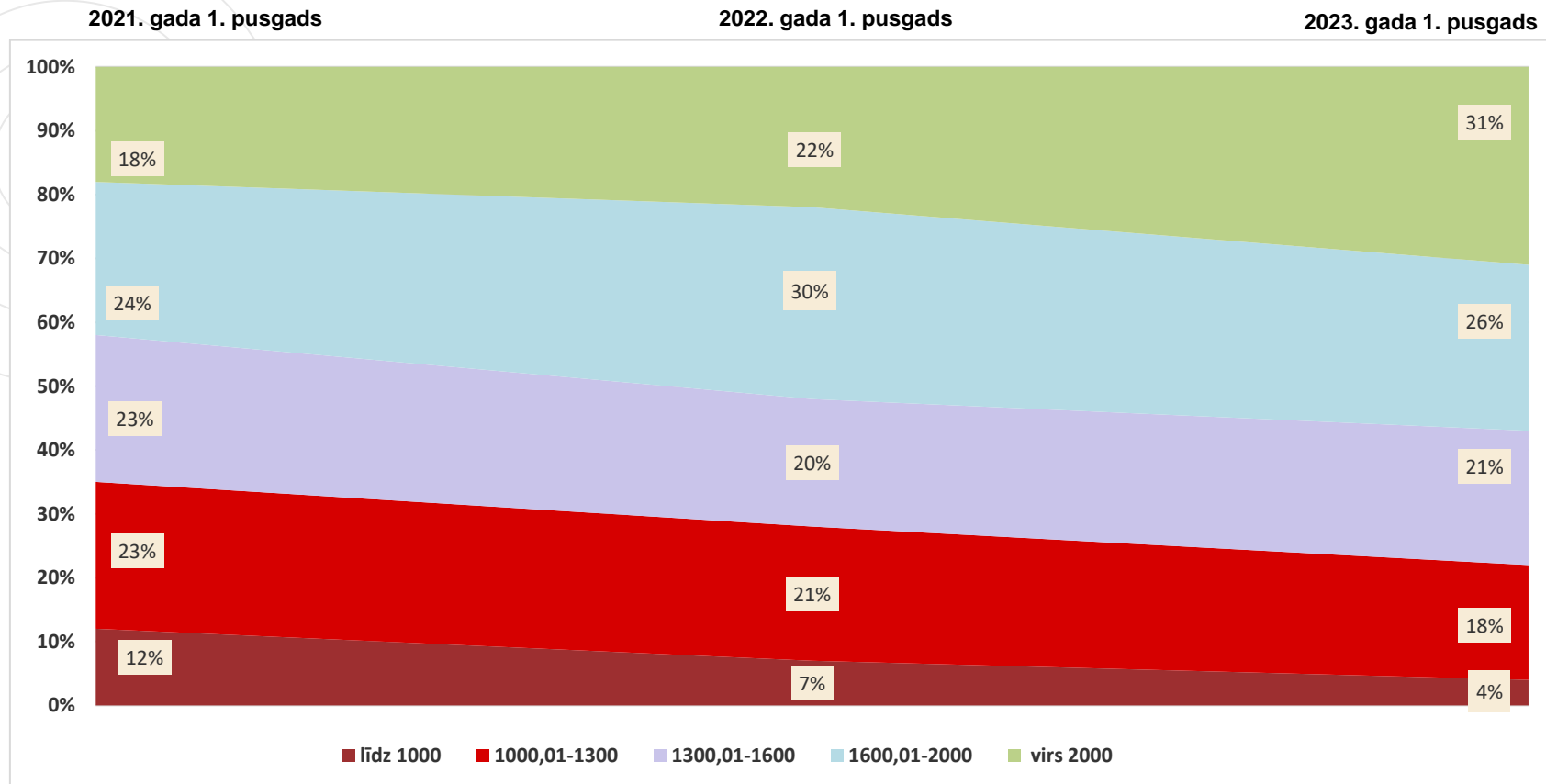
Vidējais nodarbināto skaits (tūkst.) un vidējā darba samaksa (euro) valsts budžeta iestādēs 2019. – 2023. gada 1. pusgadā un izmaiņas (%) pret iepriekšējo periodu

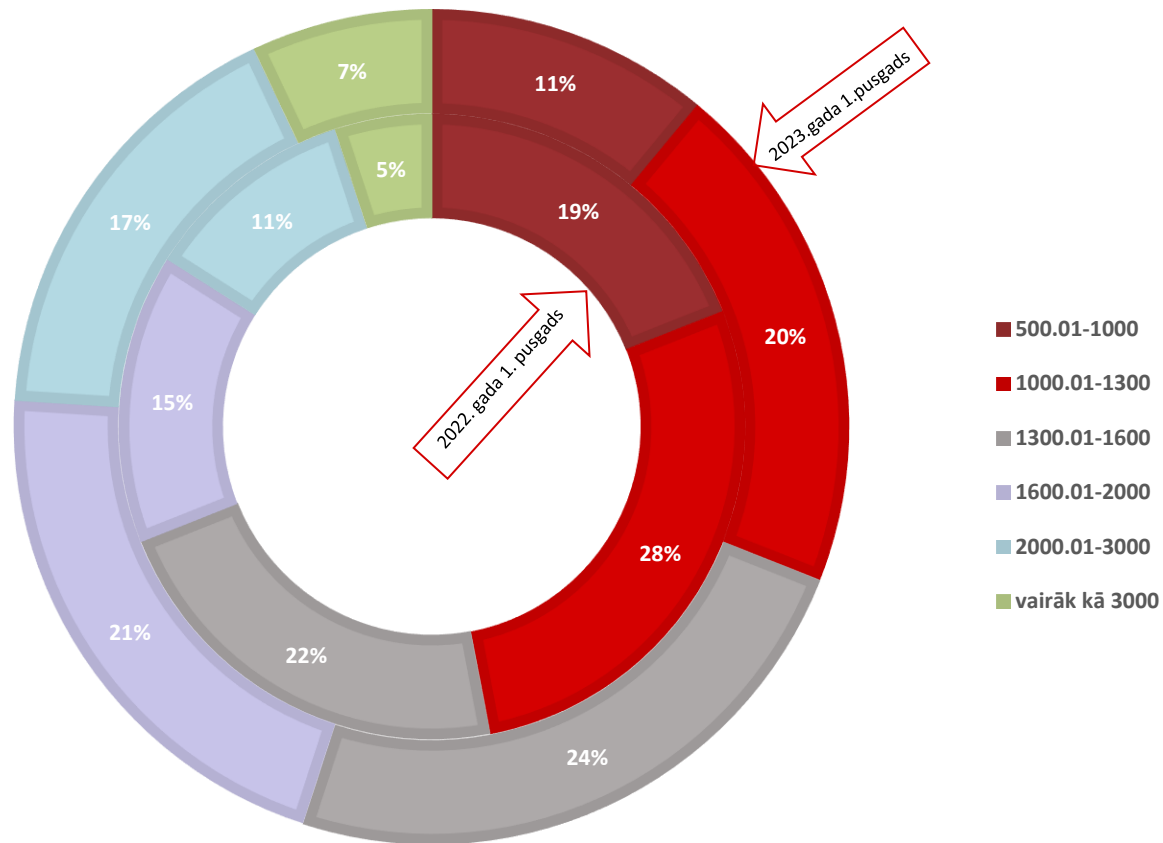
Avots: AUS

Aprēķina metodika: AUS neietver uz uzņēmumu līguma nodarbinātos

Valsts tiešās pārvaldes iestāžu sadalījums pa vidējās darba samaksas diapazoniem 2021. – 2023. gada 1. pusgadā, %

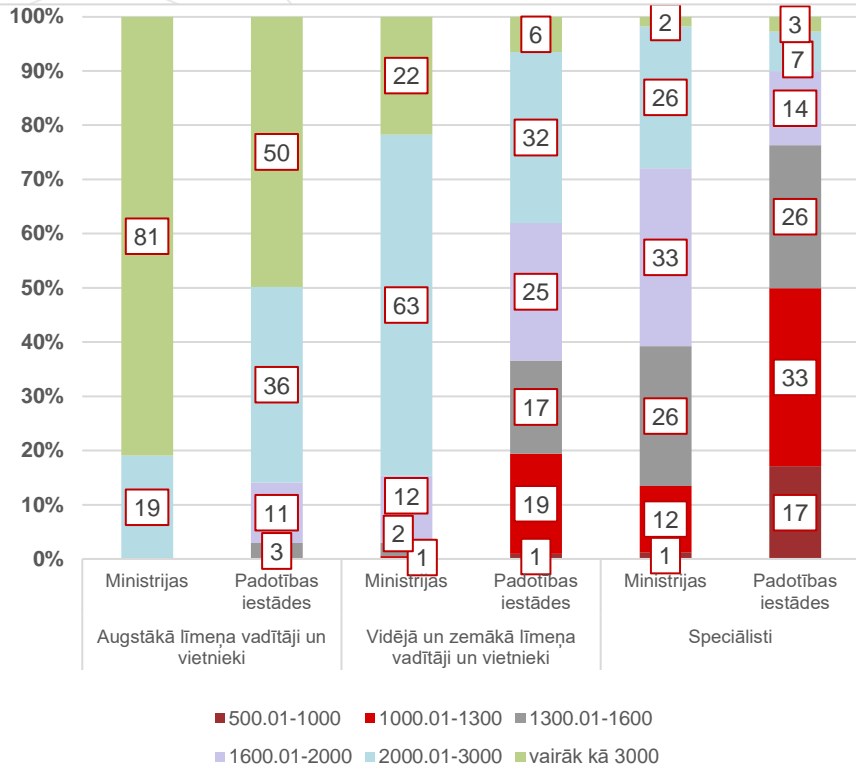

Nodarbināto skaita sadalījums pa darba samaksas intervāliem 2022. un 2023.gada 1.pusgadā valsts budžeta iestādēs, %

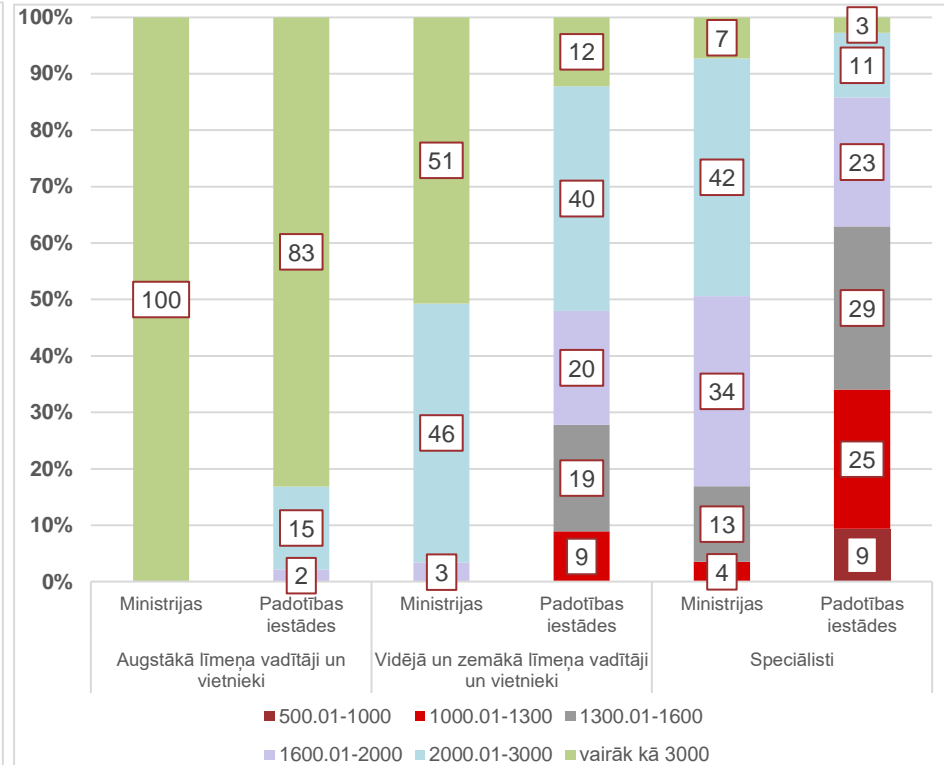

Iestāžu vadītāju, viņu vietnieku, vidējā un zemākā līmeņa vadītāju un pārējo nodarbināto darba samaksas apmēra sadalījums ministrijās un padotības iestādēs, %

2022.gada 1.pusgads

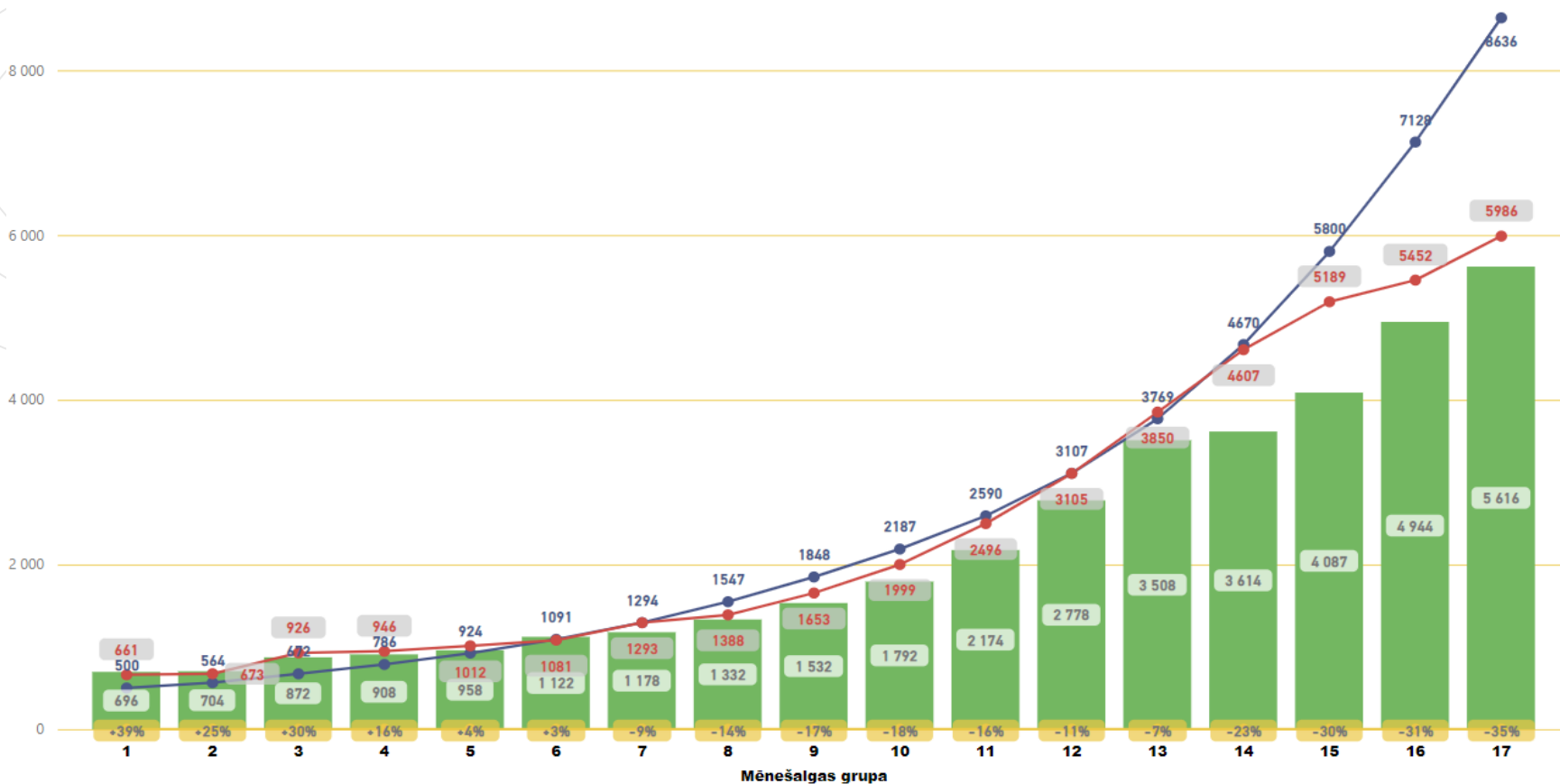

2023.gada 1.pusgads

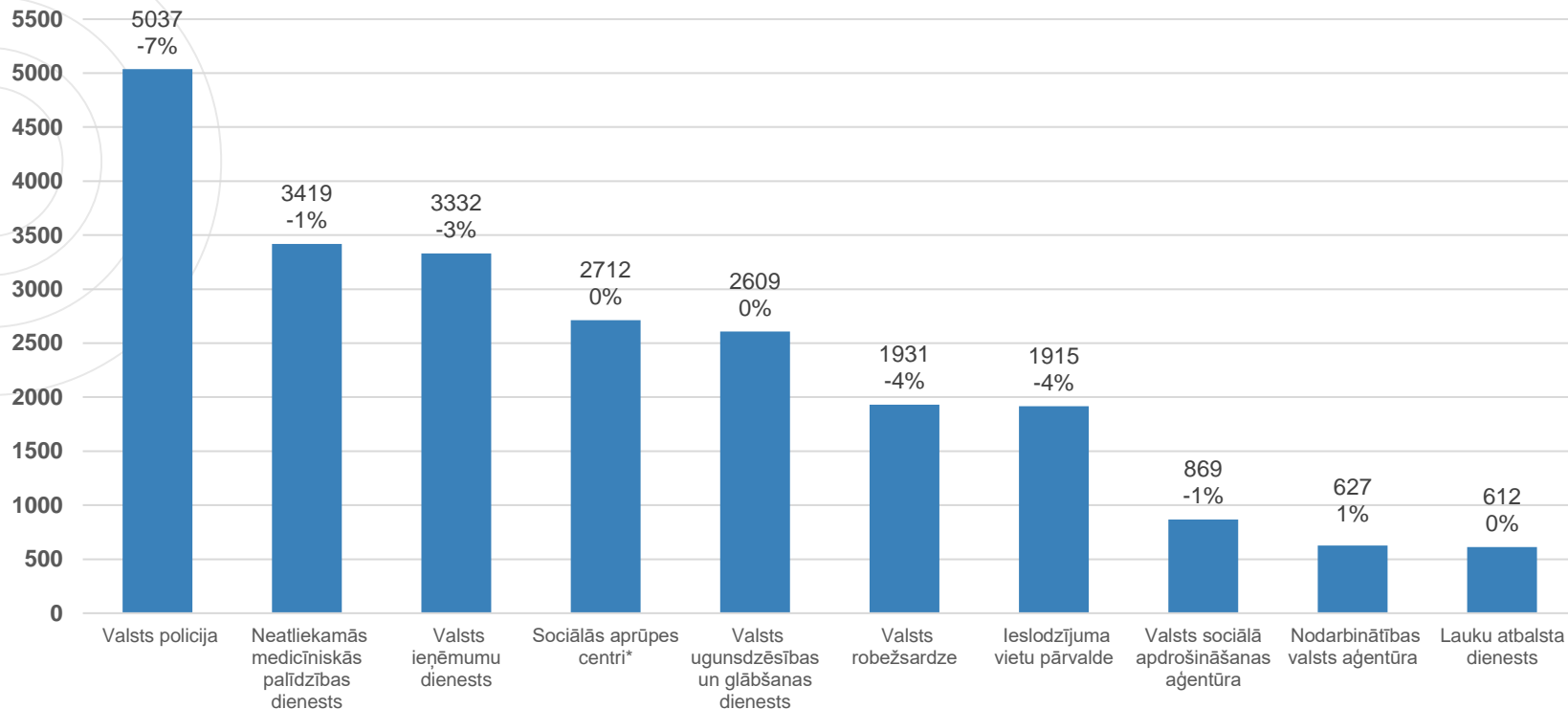

Darba samaksa valsts pārvaldes iestādēs (mēnesī vidēji euro) mēnešalgu grupās salīdzinājumā ar mēneša pamatalgu privātajā sektorā 2023.gada 1. pusgadā

● Darba samaksa vidēji mēnesī 2023.g. 1. pusgadā
 ● Līdzīgas vērtības amatu mēneša pamatalga privātajā sektorā (2022), 80% no mediānas
 ● Darba samaksa pret tirgus mediānu
 ● Mēnešalgu skalas viduspunkts

10 valsts iestādes ar lielāko nodarbināto skaitu 2023. gada jūnijā beigās (salīdzinājums ar 2022.g. jūniju %)

*Sociālās aprūpes centri (SAC Rīga, SAC Zemgale, SAC Kurzeme, SAC Latgale)

Avots: AUS

Aprēķina metodika: AUS neietver uzņēmuma līguma nodarbinātos

Nodarbinātā «portrets» valsts pārvaldē

Jānis
42 gadi
Inspektors (dažādās jomās)

2021. gada
1. pusgadā

2022. gada
1. pusgadā

2023. gada
1. pusgadā

Darba samaksa
1416 €
Mēnešalga
1121 €

Darba samaksa
1533 €
Mēnešalga
1179 €

Darba samaksa
1722 €
Mēnešalga
1407 €

Pieaug salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu

Darba samaksa
+8%
Mēnešalga
+5%

Darba samaksa
+12%
Mēnešalga
+19%

Kristīne
45 gadi
Inspektore (dažādās jomās)

2021. gada
1. pusgadā

2022. gada
1. pusgadā

2023. gada
1. pusgadā

Darba samaksa
1419 €
Mēnešalga
1157 €

Darba samaksa
1510 €
Mēnešalga
1197 €

Darba samaksa
1691 €
Mēnešalga
1479 €

Pieaug salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu

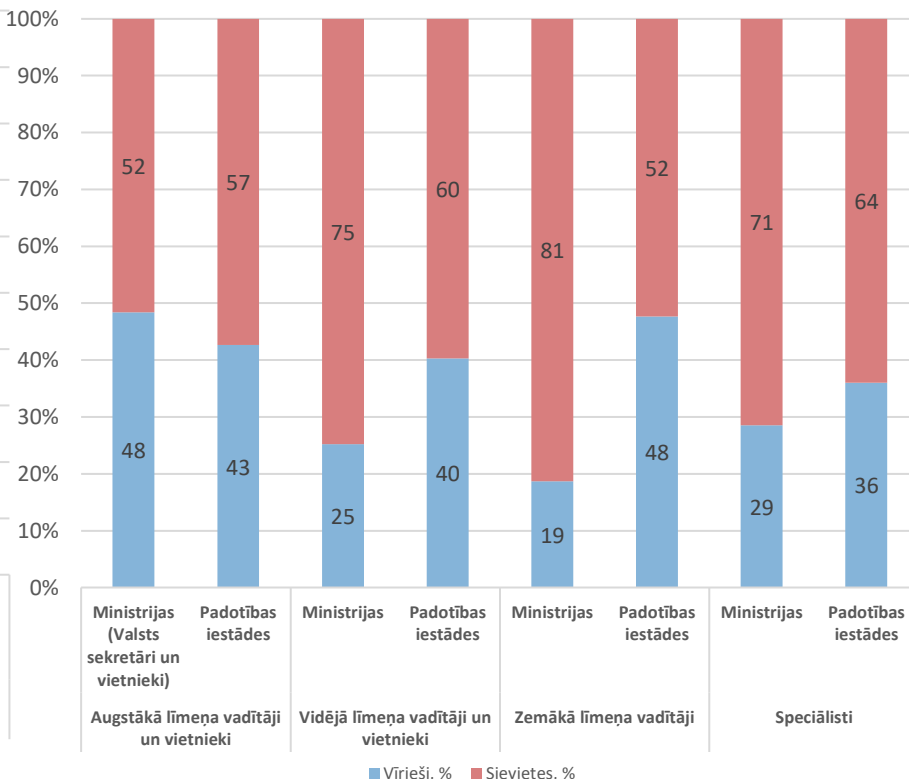
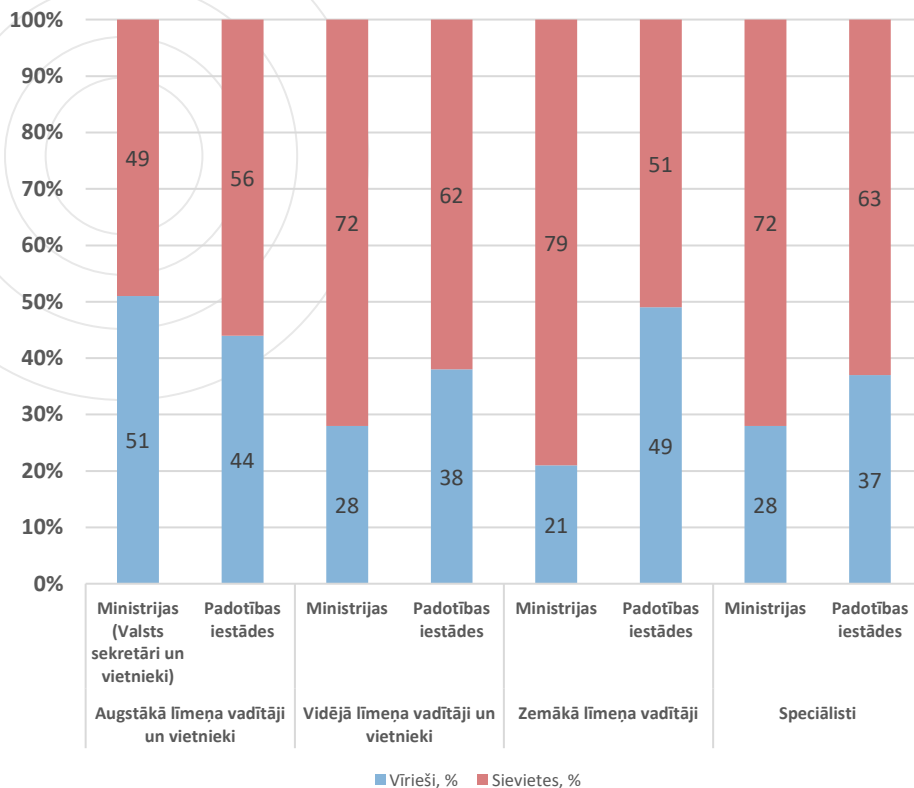
Darba samaksa
+6%
Mēnešalga
+3%

Darba samaksa
+12%
Mēnešalga
+24%

Dzimumu līdzsvars – sievietšu un vīriešu īpatsvars ministrijās un padotības iestādēs un pa vadības līmeņiem, %

2022.gada 1. pusgads

2023.gada 1. pusgads

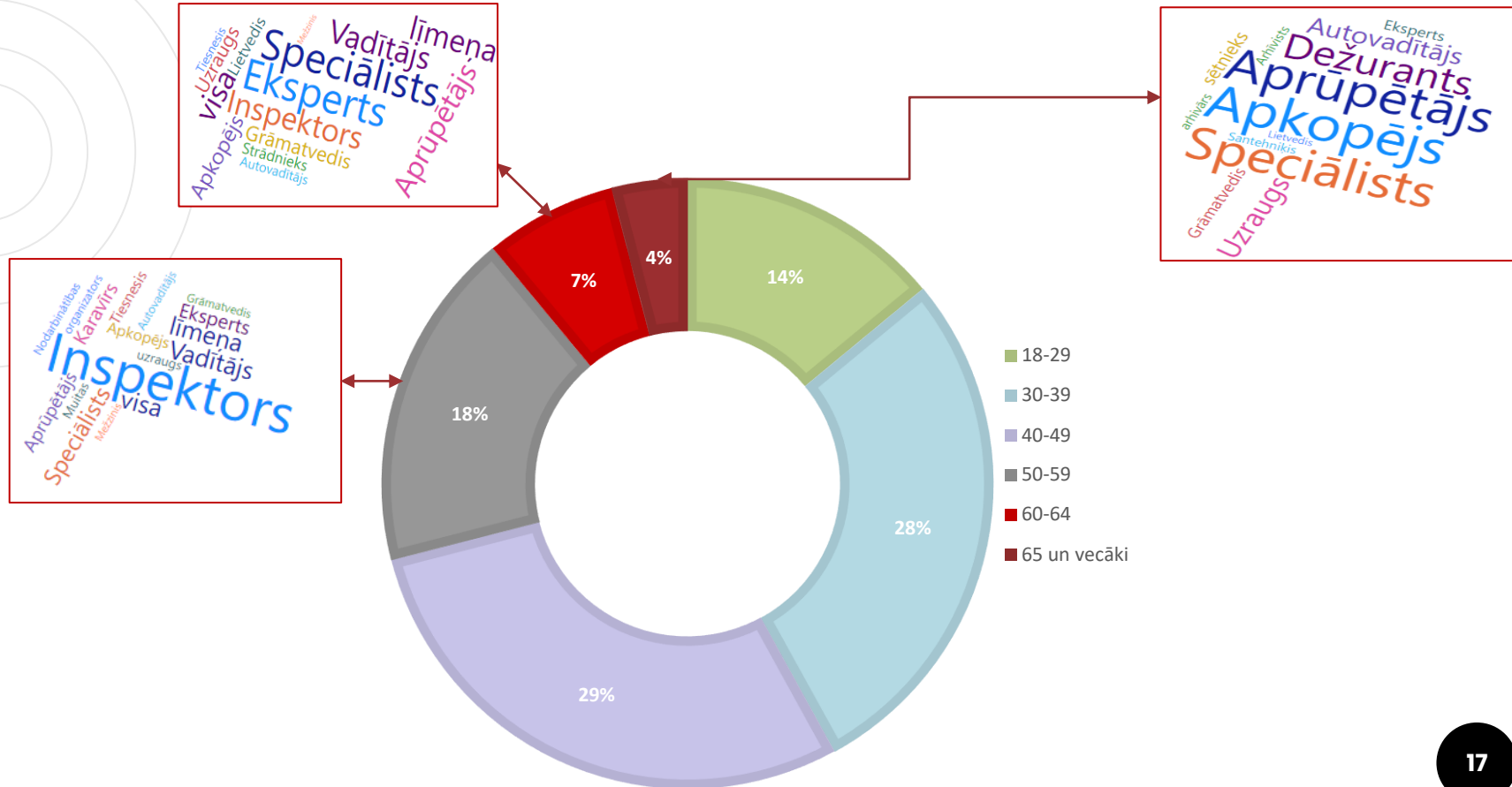
■ Vīrieši, % ■ Sievietes, %

■ Vīrieši, % ■ Sievietes, %

Avots: AUS

Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām un amatu nosaukumi, kuros ir lielāks nodarbināto skaits vecuma grupās – 50-59 gadi, 60-64 gadi un virs 65 gadiem

Kopsavilkums

- Valsts budžeta iestādēs ir nodarbināta tikai **aptuveni piektā daļa** no sabiedriskajā sektorā nodarbinātajiem. Valsts kancelejas Atlīdzības uzskaites sistēmā (AUS) valsts budžeta iestāžu nodarbināto skaitā ietver gan uz **darba līguma** pamata nodarbinātos, gan dienesta attiecībās esošos ierēdņus un amatpersonas, savukārt Centrālā statistikas pārvalde (CSP) bez iepriekš minētajiem ietver arī uz **uzņēmuma līguma pamata** nodarbinātos. Līdz ar to valsts budžeta iestādēs nodarbināto skaits atbilstoši AUS ir par aptuveni 4 tūkstošiem mazāks nekā CSP sniegtajos datos.
- Valsts budžeta iestādēs joprojām saglabājas iepriekšējo periodu tendence – 2019.–2023. gada 1. pusgadā ir **neliels pakāpenisks vidējā nodarbināto skaita samazinājums** (8., 9. slaidis). Savukārt atsevišķās iestādēs nodarbināto skaita pieaugums salīdzinājumā ar iepriekšējo laika periodu ir saistīts ar vakanto amata vietu skaita samazinājumu (14. slaidis). Vidējā darba samaksa valsts budžeta iestādēs nemainīgi **pieaug** ik gadu, bet straujš tas ir 2023. gada 1. pusgadā, sasniedzot 18,2% pret iepriekšējo laika periodu, kas saistīts arī ar jaunās atlīdzības sistēmas reformas ieviešanu un papildu finansējuma piešķirumu atalgojuma palielinājumam valsts tiešās pārvaldes iestādēs (9. slaidis).
- Atbilstoši darba samaksas pieauguma tendencei, palielinās arī budžeta iestāžu īpatsvars ar vidējo darba samaksu **virš 2000 €** no **18%** 2021. gada 1. pusgadā līdz **31%** 2023. gada 1. pusgadā, samazinoties iestāžu īpatsvaram ar vidējo darba samaksu līdz **1000 €** no **12%** 2021. gada 1. pusgadā līdz **4%** 2023. gada 1. pusgadā (10. slaidis).
- Par darba samaksas pieaugumu norāda arī izmaiņas nodarbināto skaita sadalījumā pēc darba samaksas, jo 2023. gada 1. pusgadā palielinājās nodarbināto skaits ar lielāku darba samaksu, salīdzinot ar iepriekšējo laika periodu. Šī pati tendence ir vērojama arī nodarbināto sadalījumā pa vadības līmeņiem ministrijās un ministriju padotības iestādēs (11., 12. slaidis).

Kopsavilkums

- Ministrijās nodarbinātajiem ir augstāka darba samaksa – virs 3000 € (bruto) saņem visi augstākā līmeņa vadītāji (valsts sekretāri un viņu vietnieki), padotības iestādēs **83 %** iestāžu vadītāju un viņu vietnieku. Virs 3000 € saņem **51%** vidēja un zemāka līmeņa vadītāju un viņu vietnieku ministrijās, bet padotības iestādēs tādi ir **12 %**. Speciālisti ar darba samaksu virs 3000 € ministrijās ir **7%**, bet padotības iestādēs **3%**. Salīdzinot ar iepriekšējo periodu ir vērojams nodarbināto īpatsvara pieaugums diapazonos ar lielāku darba samaksu (12. slaidis).
- Valsts pārvaldes iestāžu vidējā darba samaksa 2023. gada 1. pusgadā mēnešalgu grupās salīdzinājumā ar mēneša pamatalgu līdzīgas vērtības amatiem privātajā sektorā un konkrētas mēnešalgu grupas mēnešalgu skalas viduspunktu attēlota 13. slaidā. Sākot ar 2023. gada aprīli ir piešķirts finansējums atalgojuma palielinājumam, lai valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbinātajiem (t.sk. tiem, kuriem beidzies pārbaudes termiņš) noteiktā mēnešalga nebūtu zemāka kā atbilstošās mēnešalgu grupas intervāla minimums un turpinās virzība uz atlīdzības reformas mērķi – lai ikviena valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbinātā darba samaksa tuvinātos **80%** no līdzīgas vērtības amatu pamatalgas privātajā sektorā (vai attiecīgās MAG skalas viduspunktam). Vidējā darba samaksa, sākot ar 7. mēnešalgu grupu, atpaliek no līdzīgas vērtības darba pamatalgas privātajā sektorā 2022. gadā. Šī tendence ir īpaši raksturīga amatiem no 14. MAG.
- Sieviešu un vīriešu nodarbinātības īpatsvara būtiskas izmaiņas ministrijās un padotības iestādēs un pa vadības līmeņiem 2023. gada 1. pusgadā, salīdzinot ar iepriekšējo laika periodu, nav vērojamas (16. slaidis).
- Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām valsts budžeta iestādēs ir attēlots 17. slaidā. **4%** nodarbināto ir sasnieguši pensionēšanās vecumu (šajā vecuma grupā lielāks īpatsvars ir fiziskā darba veicēju amatiem), tuvojas pensionēšanās vecumam **7%** nodarbināto – vecuma grupā no 60–64 gadiem un **18%** nodarbināto – vecuma grupā no 50–59 gadiem (šajās vecuma grupās jau ir daudz dažāda līmeņu vadītāju un speciālistu amatu).

Noderīgas saites

- **Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likums -** <https://likumi.lv//ta/id/202273>
- **Valsts civildienesta likums -** <https://likumi.lv/doc.php?id=10944>
- **Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likums -** <https://likumi.lv/doc.php?id=138750>
- **Noteikumi par valsts tiesās pārvaldes iestāžu un citu valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu (darbinieku) atlīdzības un personu uzskaites sistēmu -** <https://likumi.lv/ta/id/295098-noteikumi-par-valsts-tiesas-parvaldes-iestazu-un-citu-valsts-un-pasvaldibu-instituciju-amatpersonu-darbinieku-atlidzibas>
- **Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogs, amatu klasifikācijas un amatu apraksta izstrādāšanas kārtība -** <https://likumi.lv/ta/id/332122-valsts-un-pasvaldibu-instituciju-amatu-katalogs-amatu-klasifikacijas-unamatuapraksta-izstradasanas-kartiba>
- **Valsts pārvaldes iekārtas likums -** <https://likumi.lv/ta/id/63545-bvalsts-parvaldes-iekartas-likums>

Paldies!

Jautājumiem:

cilvekresursi@mk.gov.lv